

TVA locuințe > 5-9% TVA alimente bio: 19% accize la combustibil (0,3-0,5 lei/litru) accize la țigări (0,5-1 leu)

Bugetul pentru anul 2024 a fost votat de Parlamentul României - în plen - pe 20 decembrie 2023, cu 299 voturi pentru și 82 împotriva.

În sinteză: la capitolul venituri sunt prevăzute 308,6 miliarde lei, iar la cheltuieli 665,8 miliarde lei, cu credite de angajament de 404, 8 miliarde lei și cu un deficit de 96 miliarde lei.

Sunt detaliate apoi pe capitole alocările bugetare pe diverse domenii, sursele necesare astfel încât să respectăm angajamentele luate de pildă pe domeniul apărării, dar și altele stipulate într-o suită de documente. Ținta stabilită de UE de încadrare în deficitul de 3,5% nu va putea fi respectată, acesta situându-se peste nivelul de 5% din PIB. Acestea sunt câteva cifre, seci, care în ansamblul lor pentru populație nu spun mare lucru. În sprijinul colectării la buget a unor sume importante de bani au fost inițiate o serie întreagă de reglementări.

Astfel, de la începutul acestui an funcționează sistemul e-Factura. Aceasta pe lângă rolul benefic, generează o sumedenie de neajunsuri, cum ar fi cheltuieli semnificative pentru firme spre a-și procura programele necesare, diversificarea semnăturilor electronice, blocaje la ANAF care încă nu e pregătit să preia un volum uriaș de facturi, conectarea la formatul XML care necesită ceva experiență, găsirea modalităților de arhivare dar și inerentele (neintenționate) greșeli, generate de trecerea la acest sistem. Pe lângă faptul că acesta a venit oarecum la pachet cu gestionarea reciclării ambalajelor, sistem care trebuia implementat cu ce va ani în urmă.

*Independența
prin Cultură*

Și ca lucrurile să fie cât se poate de dure guvernul a inițiat un proiect de lege care majorează pedepsele de evaziune fiscală cu închisoare de până la zece ani pentru utilizarea cu rea credință a facturilor electronice sau pentru utilizarea de case de marcat neconectate la sistemul ANAF. O prevedere discutabilă - ca formulare de text - ar fi închisoare (3-10 ani) sau amenda pentru operațiunile de plăți cu sume de bani provenite printre altele din cele comerciale ca venituri a unuia ori a mai multor comercianți.

Pe lângă legea bugetului și a măsurilor de corecție adresate celor care de fapt produc bani sunt prevăzute atât în prima parte a acestui an, dar mai ales în a doua parte o serie întreagă de majorări de prețuri/taxe/accize, chiar dacă declarativ în special actualul ministru de finanțe spune că nu vor avea loc creșteri de taxe. Probabil că la nivel central și la nivel local creșterile vor urmări cel puțin nivelul inflației care din diverse surse ar fi între 10-13%. De pildă, la locuințe cota de TVA va crește de la 5-9%, chiar dacă domeniul imobiliar acum este într-un moment de cumpănă. Dezvoltatorii imobiliari au acum în stoc cum se spune un număr mare de imobile construite cu prețuri mari ale materialelor și chiar a manoperei.

Deocamdată impozitarea IMM-urilor a crescut de trei ori, de la 1% a veniturilor realizate la 3%. Sunt prevăzute, cel puțin declarativ, impozitarea marilor companii cu 1% și a băncilor cu 1,2%. Creșteri de accize la combustibil (0,3-0,5 lei/litru), accize la țigări (0,5-1 leu). La unele alimente, în special cele bio TVA-ul se va majora de la 9 la 19%, la fel în zona recreerii, săli de sport, fitness, întreținere corporală. Toate aceste măsuri vor duce inevitabil (așa spun experții) la o creștere a inflației și o degradare a puterii de cumpărare. Chiar dacă guvernării susțin pe toate canalele media că nu vor crește taxele, FMI-ul a anunțat România că trebuie să crească cu încă 2% din PIB peste măsurile deja anunțate.

Tot experții susțin că: taxele, corupția, slaba calitate a guvernării, criza forței de muncă (care este și ea o consecință a impozitării excesive) vor duce la un impact negativ major asupra societății românești. Și poate că nu era îndeajuns, Ministerul Finanțelor modifică prin Ordonanța trenuleț, prevederile care includeau limitările la plata cash. Vin la rând și alte măsuri, care într-adevăr vor sufoca mediul de afaceri în special IMM-urile și industria HORECA.

Nu mai poți fi acționar în cel mult trei companii ci doar într-una dacă deții mai mult de 25%. Dacă ești acționar în mai multe companii care sunt părți afiliate cu microîntreprinderea, atunci limita de impozitare pe micro se va face prin cumularea tuturor veniturilor și care să fie sub 500.000 euro/an. Nu mai pot fi deduse din impozitul pe venit sponsorizările. Și lista din păcate este foarte lungă. Ținta este ca dacă se poate toate societățile comerciale să plătească impozitul pe profit și de aici încolo este vechea luptă a PSD-ului, care nu-i dă pace, de a trece la impozitarea progresivă.

Să ne întoarcem la specialiști, de data aceasta ai BNR-ului care într-un raport cu constatat că economia României a încetinit în a doua parte a anului 2023, așa încât creșterea reală va fi în jur de 2%. Cea mai mare problemă (alături de deficitele externe și slăbiciunile instituționale) îl reprezintă deficitul bugetar care se va situa în jurul a 6% din PIB, oarecum asemănător cu cel din anul 2022 care a fost de 6,23%.

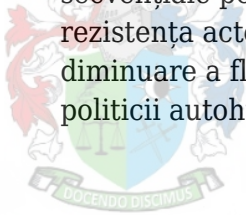
Aproape an de an veniturile bugetare au fost supraestimate iar cheltuielile subestimate și asta spre a arăta tuturor celor interesați că deficitul bugetar se situează în jurul valorii de 3%, nivel acceptat de

Bruxelles. Pe lângă nivelul pensiilor a căror reformare se amână de la guvern la guvern, o pagubă majoră se referă la populația activă, din care doar 5,5 milioane au contracte de muncă din cele estimate spre 8 milioane ce ar putea contribui la buget cu impozitele aferente, printre altele.

Pe termen scurt, dar pe doar câteva domenii, construcții, servicii, HORECA, a importa circa 100.000 de muncitori din zona Asiei, este o soluție de compromis, dar nicidecum suficientă. Bani europeni pot ajusta deficitul bugetar, dacă ar fi folosiți în integralitatea lor, lucru care nu se întâmplă în practică. Și astfel pentru 2023, deficitul bugetar va fi în jur de 7% din PIB; cât pentru anul 2024, datorită unor factori interni cât și externi, predicția mea este că va fi asemănător celui din 2022 de 9%, situație delicată pentru derularea bugetului stabilit.

Factorii interni țin de cele patru categorii de alegeri - europene, locale, parlamentare și prezidențiale, ce vor începe din luna iunie și se vor întinde până spre sfârșitul anului. Abia după acest ciclu electoral care va costa câteva sute de milioane de lei, și după ce noile formule de putere vor fi puse să evalueze și să pună în practică programele și proiectele stabilite se va putea estima impactul asupra economiei țării noastre. Predicțiile pentru următorul an - 2025 sunt cât se poate de pesimiste, mai ales că de prin anul 2030, UE ne va aloca sume mult mai mici decât în prezent.

Fără o consolidare bugetară, mai devreme ori mai târziu Comisia Europeană dar și FMI-ul ne vor impune de a lua măsuri deosebit de dure. Se vehiculează în mediul elevat economic, tot mai insistent, o sintagmă Apocalipsa economică de după alegeri. Ca o primă concluzie, derularea alegerilor din acest an va conduce la o diminuare a interesului clasei politice de a aborda frontal problemele economice, în principal mergând pe felurite sinecure, apoi pe majorări de venituri secvențiale pe măsura presiunilor sindicale ori poate chiar a grevelor spontane. O altă va ține de rezistența actorilor economici la o sumedenie de limitări ori restricții cu consecința directă de diminuare a fluxurilor bănești către buget. Și nu în ultimul rând posibile alte regrupări pe scena politicii autohtone să ducă la promisiuni electorale fără o bază economică reală.

INDEPENDENȚA
ROMÂNIA
*Independența
prin Cultură*

Florian Laurențiu Stoika